
Fyzická geografie

Zdeněk Máčka

Lekce 7

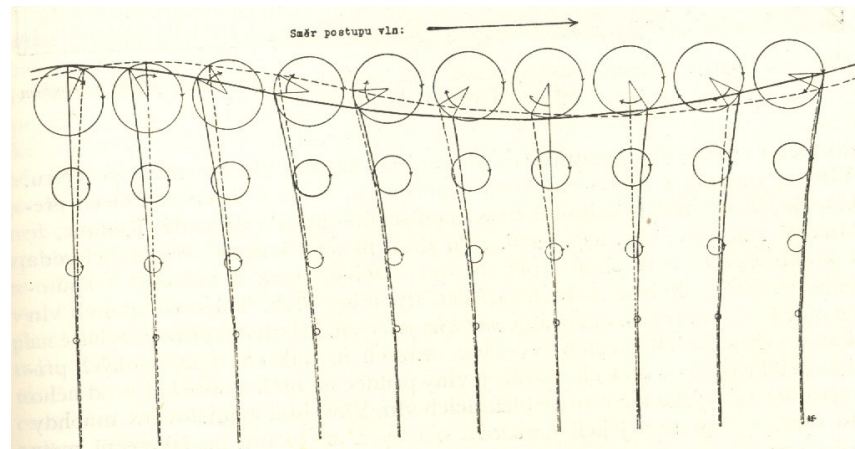
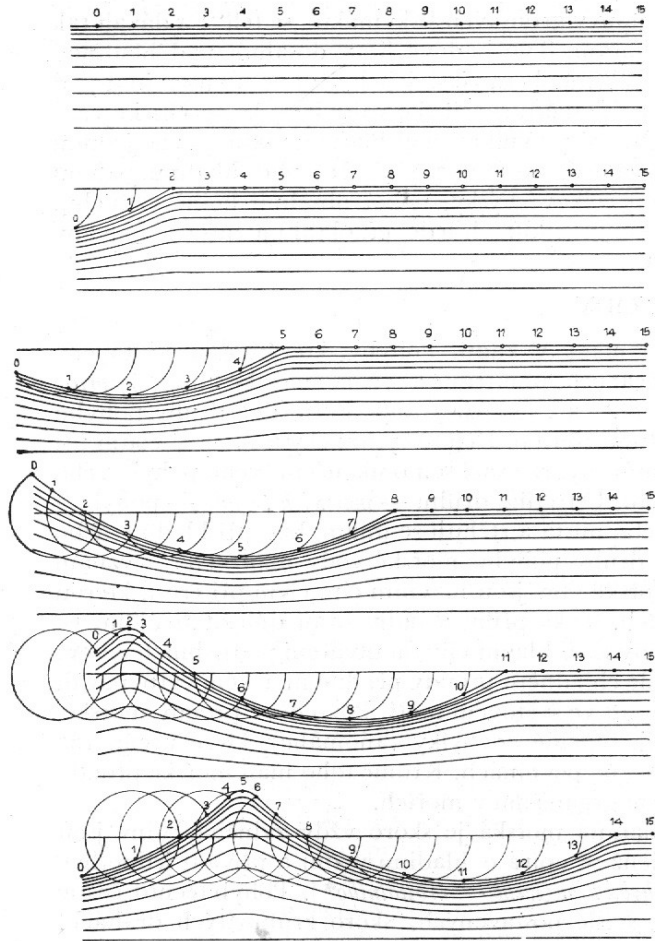
Eolické a pobřežní tvary reliéfu

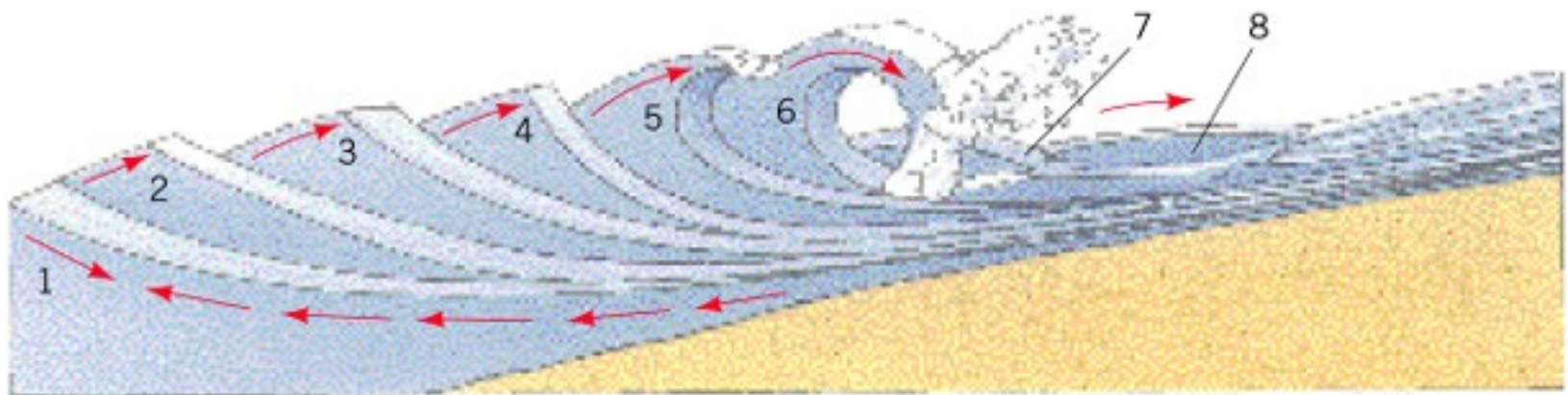
1. Pobřežní tvary reliéfu

- Pobřeží = linie odlivu → linie bouřlivého příboje.
  - Přímoří:
    - zóna působení vln na dno,
    - pláž,
    - pobřežní útesy,
    - pásmo písečných dun.
  - Geomorfologická práce mořské vody:
    - vlnění,
    - slapové proudy (příliv/odliv).
-

2. Účinky vlnění

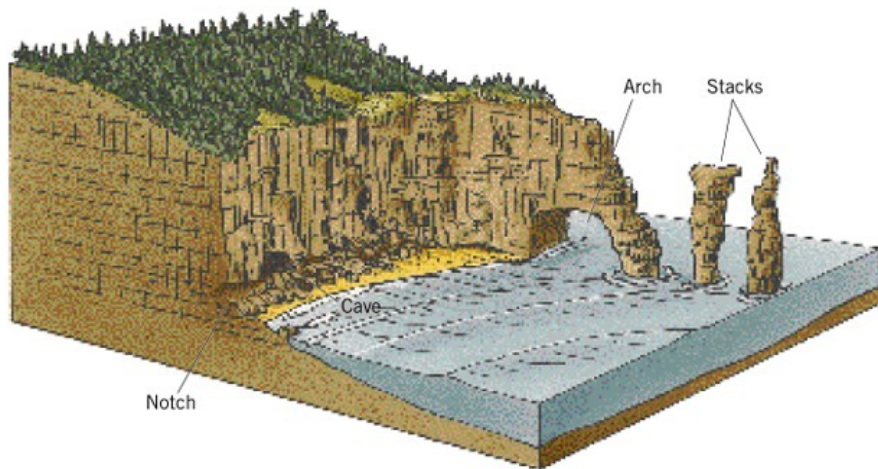
Lámání vlny v mělké vodě

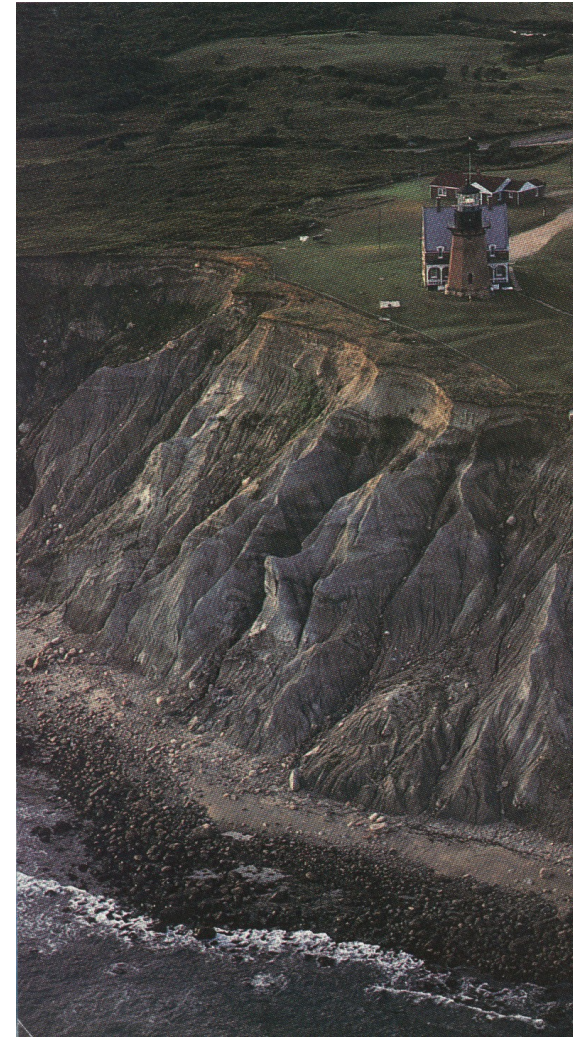
Copyright © John Wiley & Sons, Inc.

Pobřežní útesy

- Pobřežní útes (klif, abrazní srub)
- Abrazní terasa
- Abrazní výklenek
- Jeskyně, skalní brány, skalní pilíře a jehly.

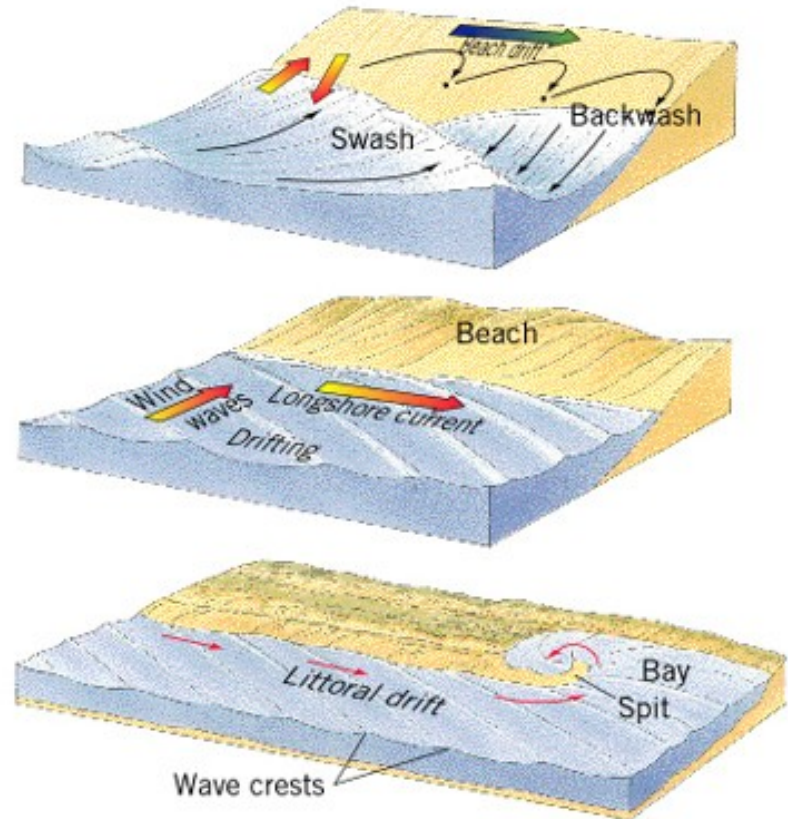
Copyright © John Wiley & Sons, Inc.

Transport sedimentů podél pobřeží

- Plážový drift = příboj + dnový protiproud.
- Pobřežní proudy
- Litorální drift = plážový drift + pobřežní proud.

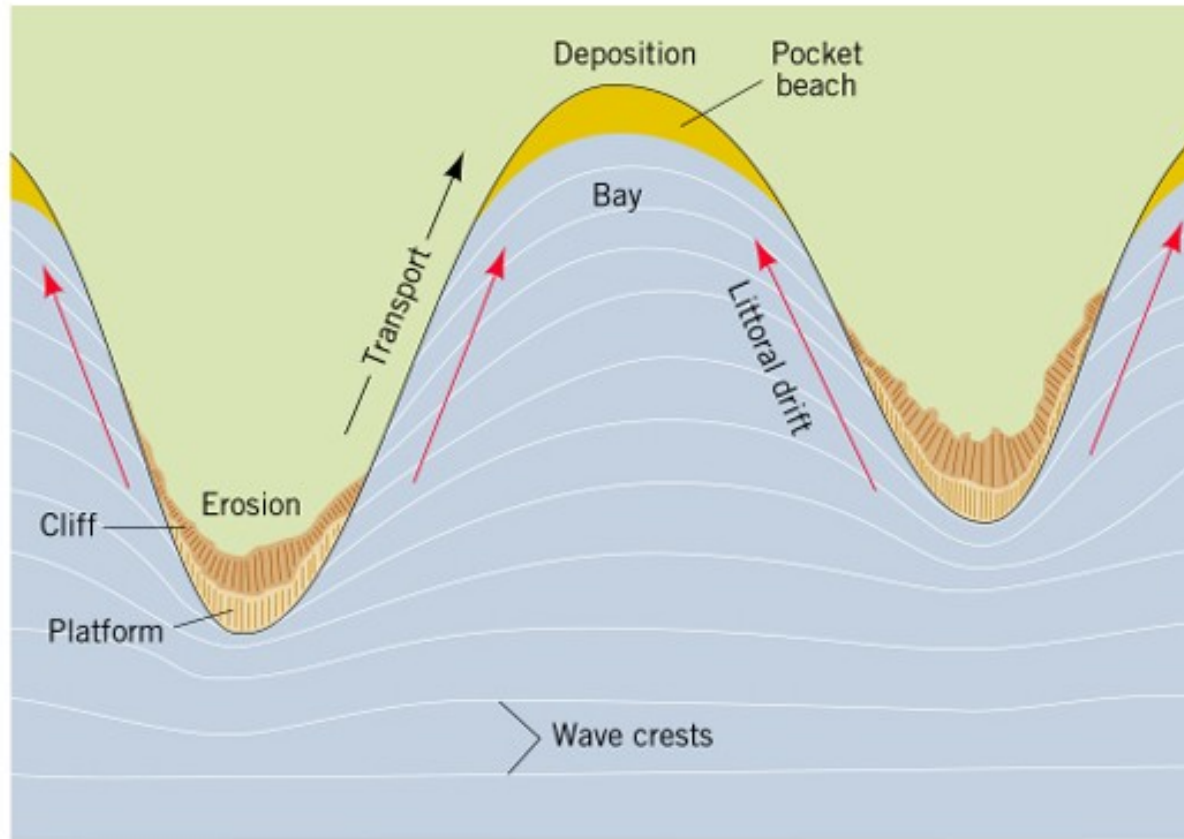
Copyright © John Wiley & Sons, Inc.

Pláže

- Písečná kosa
- Tombolo

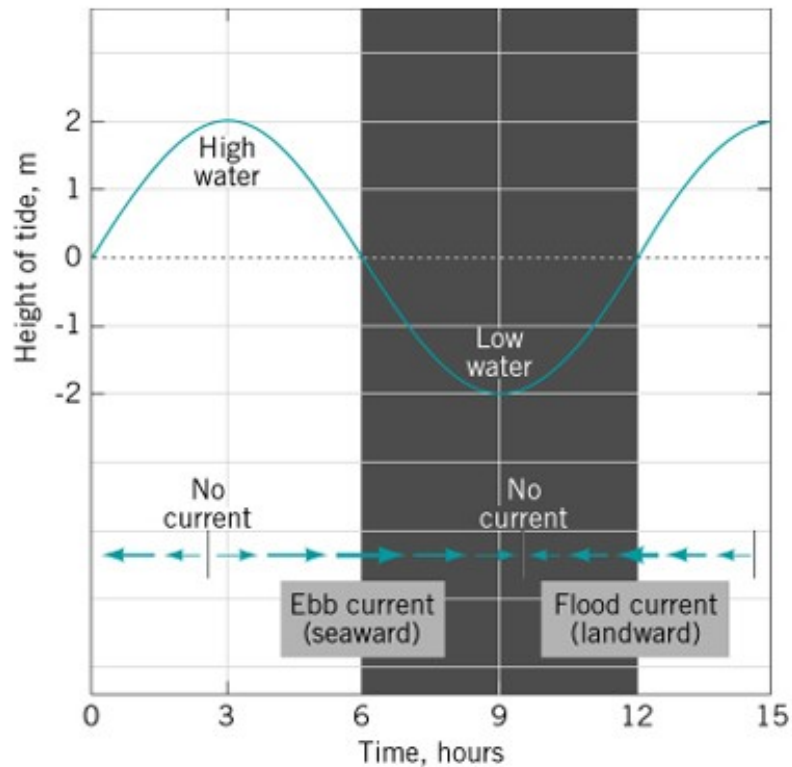
Kapsovitá pláž

Copyright © John Wiley & Sons, Inc.

3. Slapové proudy (příliv / odliv)

Copyright © John Wiley & Sons, Inc.

4. Typologie pobřeží

- Faktory vývoje pobřeží:
  - poloha hladiny oceánu,
  - tektonické pohyby.
- Klesající pobřeží
- Stoupající pobřeží

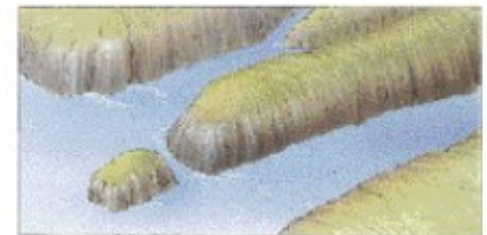

Klesající pobřeží

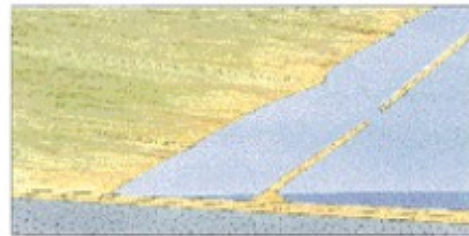
- Riové pobřeží
- Fjordové pobřeží

(a) Ria coast

(b) Fiord coast

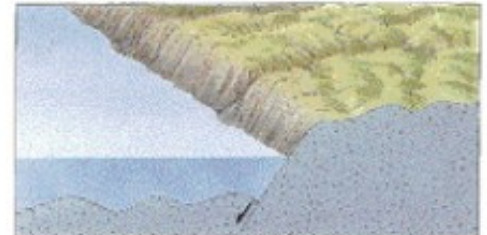
(c) Barrier-island coast

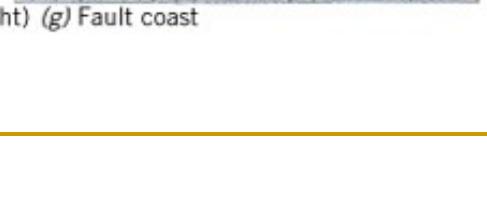
(d) Delta coast

(e) Volcano coast (left)

(f) Coral-reef coast (right)

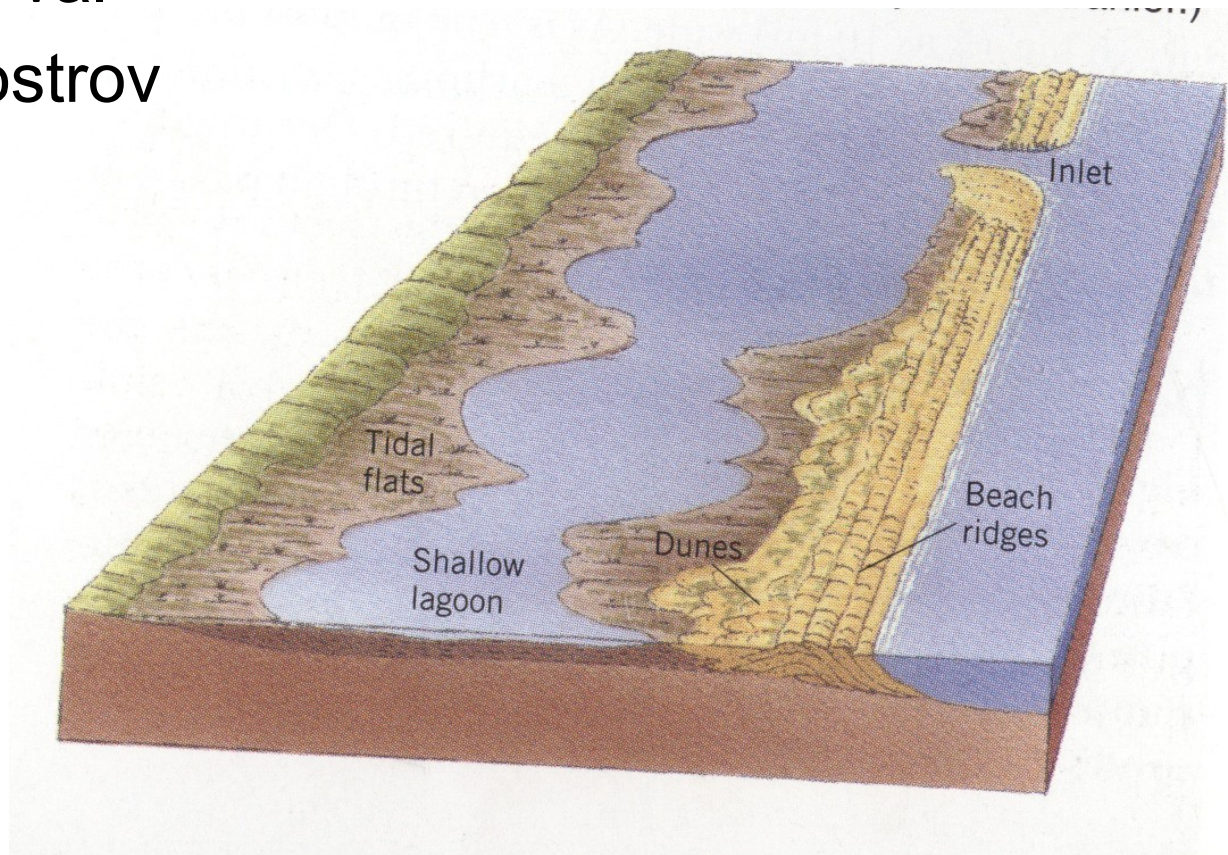
(g) Fault coast

Copyright © John Wiley & Sons, Inc.

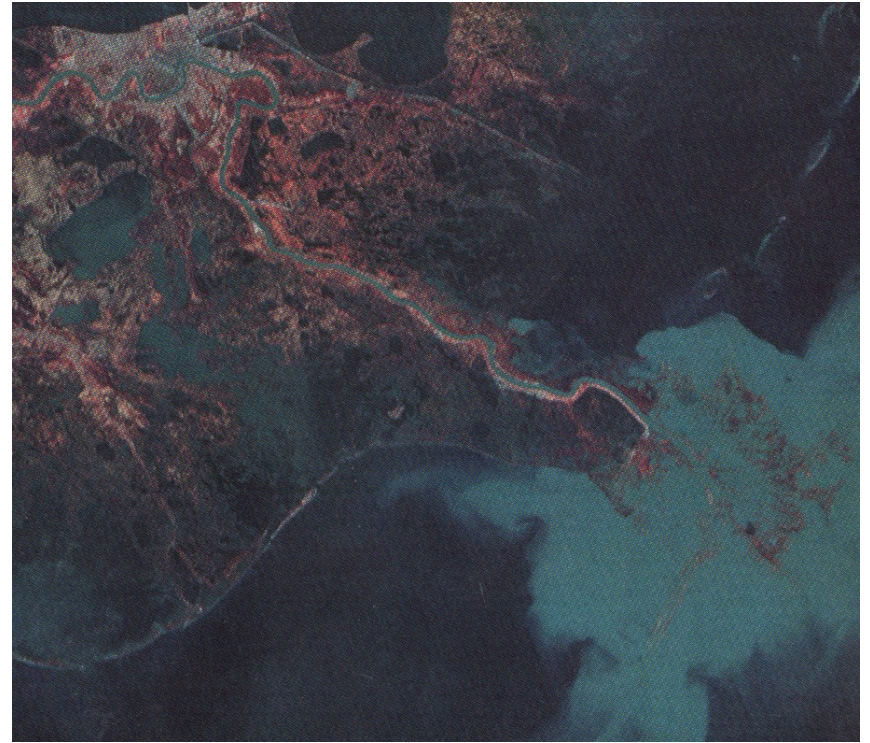
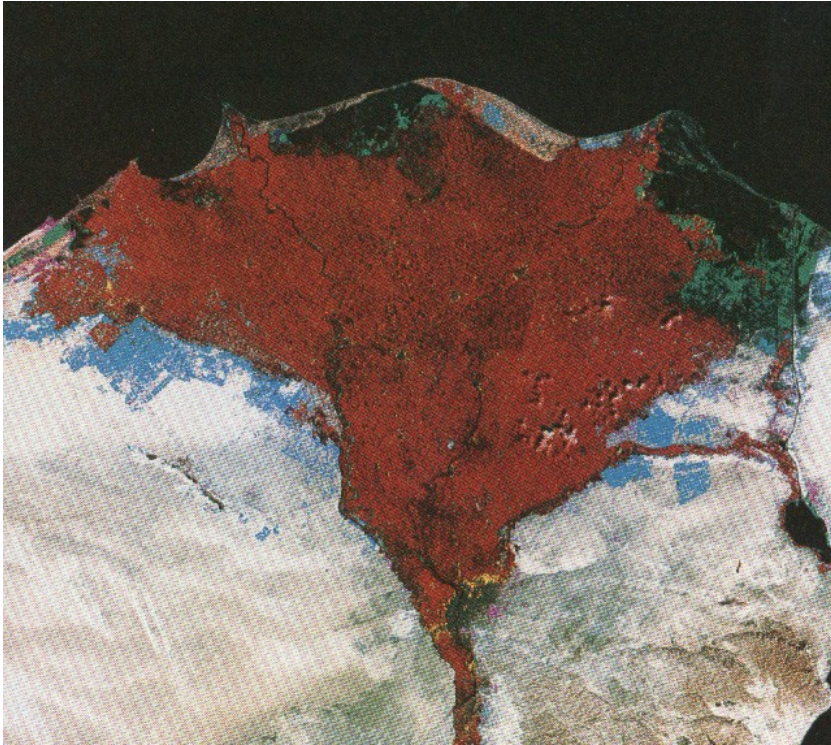
Stoupající pobřeží

- Předbřežní val
- Bariérový ostrov
- Laguna

Delta

Korálové útesy

- Korálový útes = korálový polyp + řasa (zooxanthella).
- Ekologické podmínky: $t > 20^{\circ}\text{C}$, okysličená voda; $30^{\circ}\text{s.š.} - 25^{\circ}\text{j.š.}$
- Třídění korálových útesů:
  - pobřežní (lemové),
  - bariérové,
  - atoly.

Vyzdvižená pobřeží, pobřežní (abrazní) terasy

---

5. Eolické tvary reliéfu

- Faktory podmiňující účinky větru:
    - vegetace,
    - litologie,
    - provlhčení půdy.
  - Geografické rozšíření eolických tvarů:
    - semiaridní + aridní oblasti,
    - pobřežní oblasti.
-

6. Větrná eroze

- Erozní působení větru:
  - abraze – skalní hříby,
  - deflace – deflační sníženiny, pouštní dlažba.

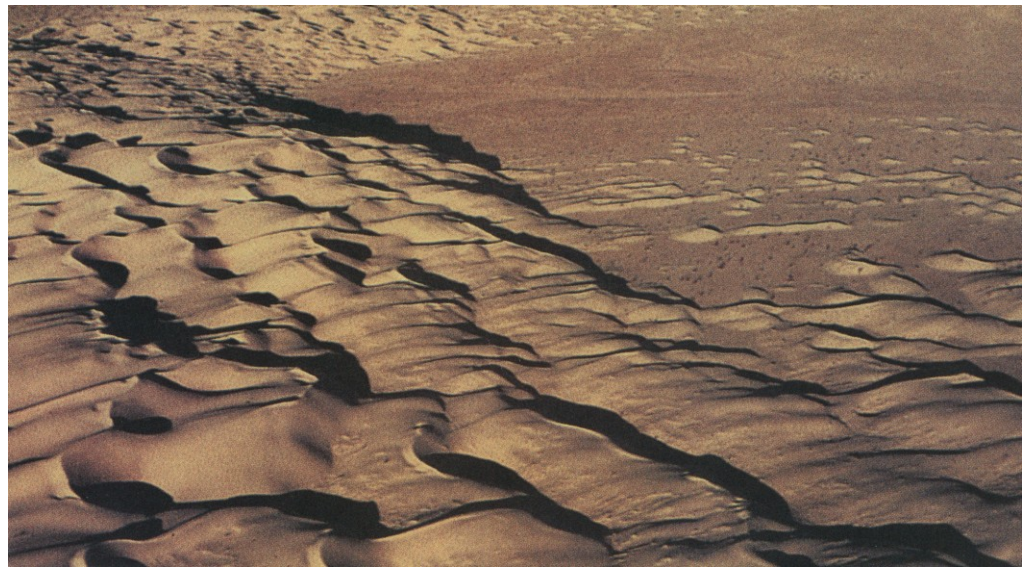
Prachové bouře

7. Písečné duny

- Srpovité duny (barchany)
- Příčné duny → písečná moře.

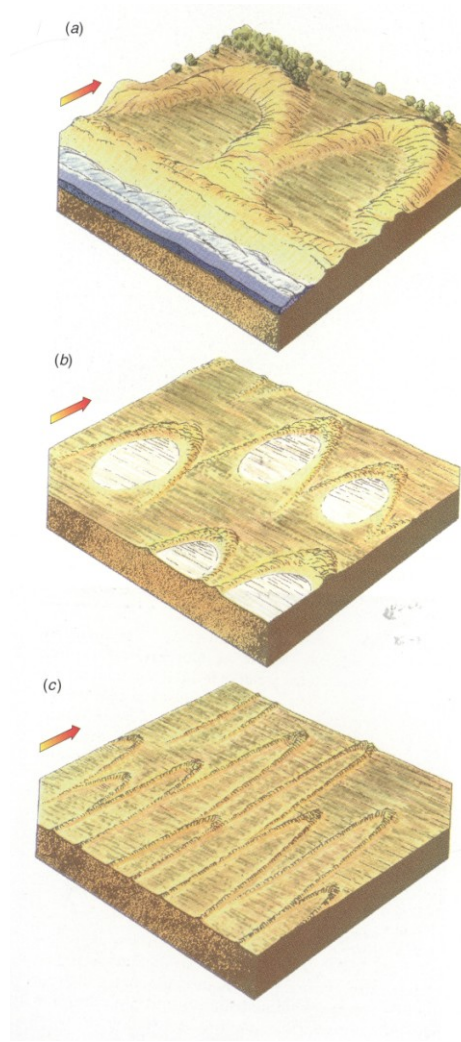

Hvězdicovitě duny

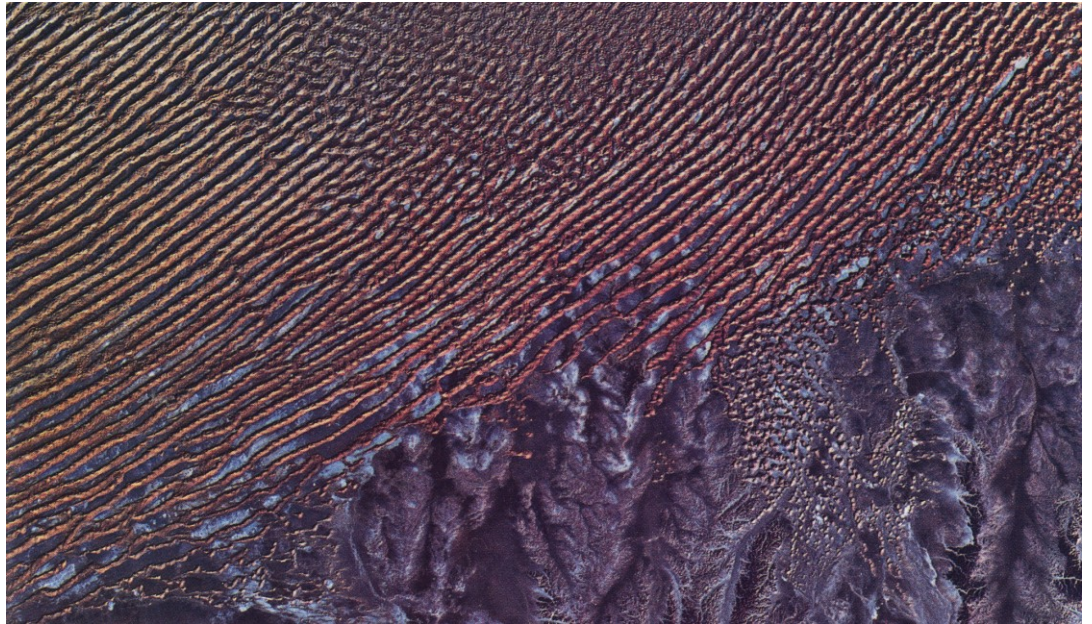
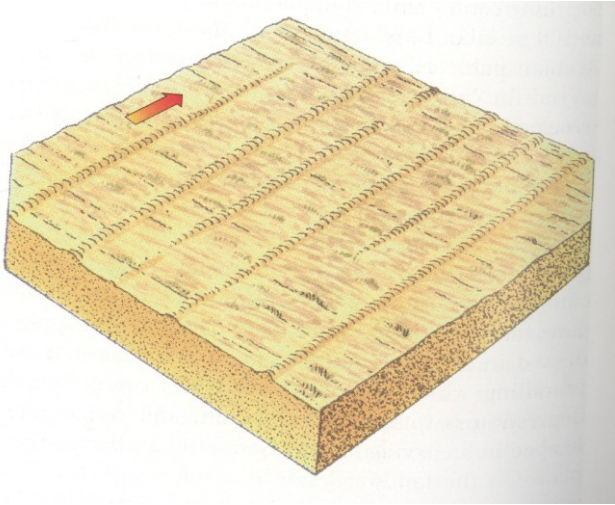

Parabolické duny

Podélné duny

Pobřežní duny

8. Spraš

- Eolický sediment pleistocénních glaciálů.
- Geografické rozšíření: mírný pás (především s. polokoule).
- Chybí vrstevnatost, svislá odlučnost.
- Sprašová návěj, závěj a tabule.

